

FINANÇAMENT DELS PARTITS, AL CÈSAR EL QUE ÉS DEL CÈSAR (I)

Antecedents

La reforma de la llei de finançament dels partits polítics era un assumpte deliberadament oblidat que s'arrossegava des de feia anys i panys, sense que cap dels dos grans partits espanyols (PSOE i PP) s'hi posés. De fet, uns i altres, n'havien tret profit, d'una llei permissiva que blindava l'opacitat de les donacions de particulars, una situació de la que també es beneficiaven CiU i el PNB.

No va ser fins el 27 de setembre de 2005 que Esquerra Republicana de Catalunya va presentar una proposició de llei de finançament dels partits polítics al Congrés que es va posar fil a l'agulla. L'anterior llei, de caràcter orgànic, datava de 1987.

Aquella llei va ser presentada i defensada per Joan Puigcercós (i més tard Agustí Cerdà) per donar resposta a una realitat: 'la corrupció de determinats partits polítics generada per unes despeses superiors als ingressos'.

Objectiu

L'objectiu de la llei impulsada per Esquerra era clar: 'impedir que els partits gastessin més del que ingressaven, fiscalitzant els seus comptes i sancionant les infraccions, al mateix temps que es garanteix la seva suficiència financera'.

Una de les premisses era acabar amb les donacions anònimes (aleshores perfectament legals) 'perquè senzillament hipotequen la independència en la presa de decisions dels partits' i, a més, acabar amb les formes irregulars de finançament. A més, també es demanava limitar la despesa en propaganda electoral.

Transparència i control per part del Tribunal de Comptes van ser dos dels aspectes determinants de la proposta impulsada per Esquerra i que finalment seria aprovada malgrat les reserves de determinades forces polítiques, en especial el Partit Popular a més de la insistència de CiU (a través del diputat Xuclà) de defensar el finançament 'transparent' dels partits polítics a través de fons privats de persones físiques i jurídiques.

De fet, el que van aconseguir les pressions de les forces de dreta (catalana, basca i espanyola) al Congrés va ser aixecar el topall de les donacions privades transparents. Dels 30.000 euros de la proposta d'Esquerra es va passar als 150.000 per a fundacions i 100.000 per a partits polítics.

Cas Millet, esclata l'escàndol

En el passat van tenir noms propis els escàndols de finançament de partits polítics (casos Filesa i Pallerols per citar alguns exemples) o més recentment una trama corrupta que està sent investigada i que esquitxa de ple el PP: el cas Gürtel, que consisteix en el pagament en espècies o en metàl·lic pels favors prestats.

Fins arribar a l'últim i esfereïdor escàndol a Catalunya: el cas Millet i la revelació que fundacions vinculades a determinades opcions polítiques (i també particulars) han rebut ajuts milionaris de fons que gestionava una entitat cultural catalana de referència.

El més frapant ha estat però la reacció d'alguns significats dirigents polítics (Duran Lleida) que s'han apressat a afirmar, com si res, que de fet tots els partits són iguals i que tots reben ajuts d'aquestes característiques, com si tal cosa els eximís de responsabilitat.

L'estratègia de Duran Lleida passa per generalitzar el dubte i diluir així responsabilitats. I no, cadascú ha de respondre dels seus actes, posant blanc sobre negre.

Al Cèsar el que és del Cèsar

Hi ha qui oblida amb facilitat que va ser Esquerra qui la passada legislatura, a Madrid, va impulsar i forçar un canvi legislatiu per obligar a què les donacions anessin acompanyades del NIF corresponent i es posés un topall màxim a les quantitats. Com oblida els afers de finançament il·legal protagonitzats pel seu partit que han acabat amb sentències condemnatòries.

Esquerra no s'ha vist mai hipotecada, perquè no deu favors a ningú. Per això hem pogut defensar el comerç urbà davant les grans superfícies comercials. D'altres no han pogut mantenir la mateixa coherència. Perquè quan s'accepten determinats favors després sempre passa algú a cobrar-se'ls.

I el mateix podria dir de la publicitat a les televisions públiques, davant aquells que la volien suprimir, Esquerra va defensar el seu manteniment. I tampoc no ens ha tocat mirar cap a una altra banda quan les companyies elèctriques les han fet de l'alçada d'un campanar.

És per això que cal recordar a Duran Lleida, amb tota claredat, que afortunadament no tots som iguals i que n'hi ha que ni en el passat rebíem donacions anònimes ni en el present ens hem beneficiat de favors, una circumstància que no tothom pot afirmar amb aquesta rotunditat.